

Alguns estornells van posar-se en aquell mateix cable estès sobre el pati de la casa del mul·là Benav per aguar des d'enlaire, mandrosament, alguna cosa per menjar que hagués quedat enterrada sota la neu adormida aquell matí que va seguir a la nit de noces d'en Bekàs.

Al pati les habitacions encara dormien. El vailet, en Kerzo, tot sol, com un espectre, avançava lentament arambat al mur sense deixar de mirar els estornells tement espantar-los. Va parar un parell de trampes i les va camuflar per després recular amb la mateixa cautela amb què havia avançat. Va obrir la porta i va entrar. Uns instants després una part de la cortina corria i apareixien per la finestra els seus ulls observant furtivament els moviments de les negres preses al cable alt.

La cara del vailet va desaparèixer i darrere la cortina va aparèixer la cara del mul·là mirant no pas a les preses com havia fet el seu fill, sinó a l'habitació d'en Bekàs i la noucasada Sínam. Un fumerol onejava a la boca del tub de llauna de l'estufa. El mul·là somreia. Era senyal que l'habitació, per dins, estava desperta. Però que la Sínam

s'hagués oblidat de tancar el petit dipòsit esfèric del combustible amb què s'alimentava l'estufa i que així el foc hagués continuat encès, això al pare no li va passar pel cap.

El mul·là va desaparèixer i el vailet va tornar al seu punt de vigilància. Un dels estornells va abandonar el cable i es va posar, a tall d'explorador, damunt la neu. Va fer uns salts apropant-se al parell de trampes i es va aturar. Els altres el van seguir amb la mateixa parsimònia i també es van aturar. Dos trossos de pa groguenc acaparaven l'atenció dels seus ulls rodons apressats. El panteix del vailet augmentava de tal manera que el vidre gairebé va quedar entelat amb un baf tènue, i ell es va afanyar a netejar-lo amb el palmell de la mà. Acte seguit van sentir-se cops estrepitosos al portal del mur. Els estornells, espantats, van desplegar les ales i van tornar al seu lloc allà dalt. Van sentir-se els crits del vailet insultant des de dins i no va trigar a sortir apressat per obrir visiblement enfadat. Va entrar la Khate, la germana del mul·là, i en Kerzo la va rebre amb successius gestos desmaniyotats de la mà alhora que exclamava: «Han volat, han volat! Els has espantat». La veu de la Khate també es va elevar: «Per què estàs tan furiós? Què és el que ha volat?». «Els estornells. Estaven a punt de caure a la trampa, si no haguessis...», va rondinar el vailet, i la tia va replicar: «Al diable, els teus estornells, quanta estona fa que estàs despert, cadellet?», «I tu, vaca, que no dorms?», va contestar-li en Kerzo. En aquell moment la veu del mul·là es va deixar sentir des de dins: «Què passa, galls d'escombraries?», tancant així la cridòria del vailet i la dona, que estava a punt de convertir-se en baralla. El vailet va amenaçar la seva tia amb la veu ofegada i va córrer a les seves trampes per etzibar-los un cop de peu que va barrejar fang i neu. Després va repenjar l'esquena contra el mur i de la ràbia quasi va esclafir el plor.

La Khate va obrir la porta sense demanar permís i va entrar. La família estava, com solia fer els matins d'hivern, al voltant d'una escudella plena de sopa calenta de lleties vermelles. La germana del mul·là es va fer lloc entre dos dels nens, es va servir de l'escudella amb la cullera d'un d'ells i va xarrupar sorollosament. Quan el nen li va reclamar la cullera, la tia li va indicar que anés a buscar-ne una altra i ell es va aixecar de mala gana. «Com està el nuvi?», va preguntar sense dirigir-se a ningú en particular mentre feia pujar i baixar la cullera sense parar. L'esposa del mul·là va respondre a la pregunta de la Khate amb una altra pregunta, amb la vista clavada en el pare: «No seria hora que esmorzessin?». El pare va murmurar per sota del bigoti amb les puntes xopes: «Donem-los una mica més de temps, dona». Després va aixecar la mirada cap a un dels fills: «Mira per la finestra, Ziwan, potser ja s'han despertat». El nen se'n va anar a la finestra i es va quedar absort. Com que trigava a dir res, el pare va remugar: «Què, Ziwan!», com recordant al seu fill que estava esperant algun senyal de part seva, i el fill va esclafir a riure mentre exclamava: «En Kerzo està escampant la cendra del *tannur* per tota la neu del pati». El pare es va enfurismar: «T'hem dit que miris a l'habitació d'en Bekàs, no a en Kerzo!». Aleshores l'alegria d'en Ziwan es va estroncar i va respondre: «No veig ningú».

La família va acabar l'esmorzar en silenci. Van endur-se l'escudella buida i van portar una tetera enorme i negra que van col·locar sobre l'estufa. Era l'hora del te, quan el fum del tabac exhalat pel nas onejava damunt el negre líquid dels gots. La tabaquera de plata del mul·là lliscava de la seva mà a la de la seva germana i després a la de la seva esposa. Cigarretes gruixudes, d'un fum en què es concentrava la curiositat de tots plegats sobre què devien estar fent en Bekàs i la Sínam. I sobtadament, amb impaciència, el pare va dir a la seva germana: «Per l'amor

de Déu, aixeca't i ves a veure si estan bé». La Khate es va aixecar precipitadament com si hagués estat esperant aquella ordre: «Vaig a mirar. Vaig a mirar», va dir aclucant un ull perquè no li entrés el fum de la cigarreta que no s'havia separat dels seus llavis fermament serrats. En sortir al pati els seus ulls van creuar-se amb els d'en Kerzo, que semblava que amb ràbia havia culminat la seva missió: la negra cendra ho tenia tot. Ni tan sols la petita olivera solitària s'havia salvat que les partícules de cendra anessin a descansar damunt les seves fulles. Negra venjança de la neu rendida.

La Khate va pensar quina raó maligna podia contenir aquell acte, però no en va treure l'aigua clara. Era la malifeta d'un vailet enfadat, no res més. Va tòrcer el llavi i va avançar cap a la porta de l'habitació d'en Bekàs. La neu grisa se li enganxava a les vores de les sabates mentre les petjades que deixava al seu darrere resultaven còmiques. Va trucar amb força a la porta i es va posar les mans sota les aixelles per protegir-se-les del fred. Es va sentir una remor a dins, va obrir la Sínam i va treure el cap descobert amb un parell de trenetes penjant: «Ha... Ha». La Khate no va fer cas d'aquell cap de babaua i va cridar porta a través: «Bekàs... no tens gana?». «Ha... Ha», va replicar la babaua palplantada a la porta. La germana del mul·là va tombar el cap vers un punt indeterminat i va cridar preguntant: «Bekàs? Encara dorms?», però altra vegada va arribar-li la rialla entretallada que es va escapar de boca de la Sínam. La Khate va alçar la mà a la cara de la babaua sense arribar a tocar-la: «Aquest riure diabòlic... Tant de bo les gallines se't mengessin la llengua. On és en Bekàs?», va dir-li alhora que l'empentava a un costat per passar endins. L'habitació era buida; el rostre de la Khate no manifestava cap gran inquietud, sinó més aviat una expressió d'interrogació normal: «Ah, és a l'excusat?». I com caient que la Sínam no li do-

naria mai cap resposta, va afegir: «Bé. L'esperaré... Tanca la porta, tros de xacal», i la Sínam va obeir; va tancar la porta i es va tombar per anar a seure on era, al costat de l'estufa, però la germana del mul·là ja li havia passat al davant.

La diferència entre les mirades que es dirigien l'una a l'altra era diàfana. La Khate es preguntava què podia oferir-li a un home aquella babaua, mentre que la babaua se sumia en l'espai que ocupava el rostre que tenia al davant sense preguntar-se res, sense sorprendre's per res, atreta només pel moviment, quan un pessigolleig invisible va atènyer el fons del seu ésser: «Ha... Ha. En Bekàs és un gall». La Khate va obrir la boca com per deixar anar un impropri, però va mudar l'insult en un sarcasme ingenu: «I tu què ets, Sínam?», i la babaua va respondre: «Jo... Ha... Ha. La mama deia que soc l'elàstic dels calçons». «L'elàstic dels calçons?», va murmurar la Khate, i va prosseguir: «Aquest malnom et queda bé». «Tu portes calçons?», va dir amb menyspreu. La Sínam va respondre: «Sí... Ha... Ha», i va fer el gest per arremangar-se les faldilles quan la germana del mul·là la va aturar amb un gest d'enuig: «No dubto que és la primera vegada que en portes. Per fi la teva mare t'ha ensenyat a posar-te'ls, oi?». Després el seu rostre es va revestir d'una certa malícia: «I què vau fer vosaltres dos ahir a la nit, Sínam?». La Sínam va respondre sense pensar-s'ho dos cops: «Els homes, com els galls, tenen testicles. La mama va dir que mataríem el gall en honor del nostre hoste, el fill d'en Hàixmat...». La Khate la va interrompre: «No em vinguis amb les teves històries», però la Sínam va continuar el seu relat, indiferent al to imperatiu de la veu de la germana del mul·là: «He sigut jo qui ha atrapat el gall... Ha... Ha». «Que Déu t'atrapí a tu, que se t'emporti...», va replicar la Khate, i va afegir amb sorna: «I després de matar el gall li vas veure els testicles? Ui... ets molt espavilada,

Sínam». Aleshores la babaua va prosseguir: «Avui a les gallines els donarà de menjar la mama. No vindrà aquí, la mama?», i la Khate va respondre: «Vindran la teva mare, la teva àvia i també la vostra vaca»; aleshores va mirar al seu voltant per veure si hi havia cap rastre de l'home que havia estat a l'habitació, però no va trobar res: «On és en Bekàs, per l'amor de Déu?», va xiuxiuejar la Khate, impacient. La babaua va murmurar entre rialles que li entretallaven les paraules: «Va sortir anit. Es refredarà. Jo, de nit, no penso sortir».

La Khate va arrufar les celles i li va preguntar: «Va sortir anit? I no ha tornat?», i la Sínam va respondre: «Tenia la barba llarga. Els ulls no els vaig veure. Per què no li vaig veure els ulls, Khate?». La germana del mul·là es va alterar: «Quan em diràs res que pugui entendre? On és en Bekàs?».

El mul·là es va aixecar i va anar cap a la finestra. Va córrer la cortina gruixuda de flors grogues i va mirar bo i traient el fum de la cigarreta pel nas: «Tros de gos...! El tiraré al *tannur*», va dir després d'adonar-se de l'espectacle de la cendra escampada per la neu del pati. Després va traslladar la mirada a la porta de l'habitació d'en Bekàs: «S'ha mort o què, la Khate?», va remugar, irritat pel retard. Quan van haver passat uns feixucs segons després de les preguntes que van plantejar-se dintre seu, va tornar a seure al seu lloc al costat de l'estufa. En va apartar la tapa superior amb la punta del mocador i va llançar la cigarreta al foc. La seva esposa, afeblida, va alçar el cap del coixí per preguntar dèbilment: «La Khate triga massa. No ens dirà ningú què passa?», i el mul·là va respondre: «Tant de bo haguéssim oblidat el dia d'ahir i tot el que va passar ahir. Tant de bo avui no ens haguéssim desperatat». Després va cridar embogit: «Kerzooo!», i naturalment no va esperar cap resposta sinó que va afegir: «No hi haurà cap dimoni que vagi a buscar l'endimoniada de

la Khate? Bekàaas!»). I es va dirigir a la porta, la va obrir i va sortir descalç.

En Kerzo encara repenjava l'esquena al mur, amb els llavis morats de la ràbia i el fred. Havia inclinat una mica el tronc per poder posar-se les mans entre les cuixes. En veure el seu pare sortir per la porta descalç, amb el rostre anunciant una tempesta més terrible que el fred, es va redreçar disposat a fugir. Va examinar, com un jerbu, totes les direccions cercant una escapatòria i després va mirar enrere, al mur, però va advertir que era més alt que ell. No havia pensat mai en l'alçada del mur; en aquell instant, però, es va trobar examinant-lo atentament, com també la distància entre la boca del *tannur* i el terrat. Fins i tot va passar-li pel cap la petita olivera, però era massa petita per amagar-lo de la vista del pare enfurismat.

En Kerzo va continuar al seu lloc simplement en estat d'alerta, millor dit, paralitzat per l'alerta, però el pare ni tan sols va tombar-s'hi, cosa que va desconcertar el vailet, perquè l'home es dirigia impertèrrit a la porta de l'habitació d'en Bekàs, deixant a la superfície cendrosa i còmica les marques dels dits dels peus descalços. En Kerzo, en veure que no era el blanc de la fúria del seu pare, va agafar el coratge del curiós i es va posar a seguir el mul·là amb moviments cauts i lleugers.

El mul·là va empènyer la porta i va entrar. Va espolsar-se la neu grisa amb un moviment nerviós abans de trepitjar la catifa: «Què passa, Khate?», va dir traient foc pels queixals. En tombar el cap vers cadascun dels racons de l'habitació, una fredor sobtada es va ensenyorir de la seva veu: «On és en Bekàs?».

En Kerzo intentava escoltar d'amagat, darrere la porta, el que passava, però només sentia uns murmurs somorts seguits d'un silenci descoratjador que es podia percebre com l'olor d'una sopa calenta. Va pensar, amb una barreja de pressentiment i ironia, que tot plegat no

era més que una facècia. I quan més d'una vegada va intentar recordar amb detall els trets d'en Bekàs, el seu estrany germà, la imatge se li resistia. Que no s'hi havia fixat bé? I tant que sí. Però aquella escena onejava com reflectida en una aigua en la qual algú hagués llançat una pedra. Fins i tot la veu havia perdut el seu to i li resultava fosca en la memòria: una barreja entre la veu del seu pare i la seva pròpia veu. Era realment així el to de veu d'en Bekàs? Parava atenció a la calma de dins i en el seu interior, encalmat com l'habitació, s'arraïmaven aleteigs d'estornells i esclafits de les trampes metàl·liques, i va estar a punt de passar la porta endut per la curiositat i les ganes de sentir-ho tot, en un intent de discernir entre la fèrria calma de dins i el seu propi interior tumultuós per aconseguir sentir quelcom.

La Brina, esposa d'en Benav i mare del seu estrany fill, s'incorporava al seu matalàs. Les parpelles li pesaven pel son intermitent de la nit anterior i per les preguntes que no s'havia atrevit a plantejar a ningú. Cada cop que s'havia despertat al llarg de la nit havia vist el mul·là inclinat damunt els seus quaderns i amb la seva cigarreta circumdant-li el rostre d'halos de fum nerviós com els peus d'un nen que cameja en l'aire. El mul·là havia continuat en aquest estat fins al matí, amb els quaderns passant, en un moviment circular, d'una mà a l'altra. La Brina pensava que un d'aquells quaderns, el de tapes blaves, era el preferit del mul·là. El coneixia de les infinites vegades que el mul·là el consultava. En una ocasió, poc temps enrere, quan ella li havia preguntat pel contingut, ell li havia respost que havia pertangut al seu pare, Hussein de Kótxare. I quan li havia tornat a preguntar per la utilitat de rastrejar aquell quadern, el mul·là havia alçat el cap sorprès, com si ella ho hagués d'entendre tota sola. Però la Brina no havia entès —fins aleshores, naturalment— el motiu del continu rastrejar aquell

quadern. En qualsevol cas, el quadern seguia anant i venint de la mà del mul·là al bagul de fusta de sota el llit, i del bagul a la seva mà, tant en temps de riquesa com de pobresa.

A la Brina certament no se li va escapar que aquell quadern estava destinat a registrar les parasangues conreades de blat i síndria del llogaret de Mossissana. El registre es feia amb un llapis *Còpia*, que s'havia d'humitejar amb la llengua abans d'escriure-hi. En Hussein de Kótxare, el seu sogre, en aquells temps havia tingut un quadern que havia fet servir per registrar les seves collites, que fins i tot al que tenia més bona memòria li resultaven impossibles d'abraçar. La família de la Brina havia viscut al mateix llogaret abans del casament de la seva filla amb el mul·là, abans que tots, ells i els seus parents, l'abandonessin, després dels anys que van seguir la Gran Fam, quan als camps va tornar un xic de verdor, ja que els invisibles atractius de la ciutat —que no anaven més enllà de la màgia de l'electricitat, les estufes de gasoil i la possibilitat de comprar recol·lectores de blat que els armenis s'encarregaven de mantenir— els van empènyer a dirigir-se a Qamixli, la ciutat més gran del Nord, que a més a més tenia sales de cine.

I com que no hi entenia gaire de comptes, en Hussein de Kótxare, el pare del mul·là, havia recorregut a l'ajuda d'un mestre enviat pel Ministeri d'Educació i Instrucció per primer cop en la història del llogaret. Això la Brina ho recordava clarament. En aquell temps es deia que el de Kótxare pagava generosament el mestre a canvi de la seva entrega a l'enorme quadern blau, que feia fins a dues passes d'alt per una d'ample d'un home d'envergadura. També era evident que al seu sogre l'havia fascinat més la idea de comprar un quadern i tenir un mestre contractat que els comptes mateixos que ell portava; demanava aclariments al mestre habitualment a la sala de

convidats i en presència d'homes que ficaven el nas a tot arreu sobre el contingut d'una pàgina o d'una altra, com qui posa a prova els coneixements d'un noi.

Aquell mestre va estar destinat pel Ministeri al llogaret dos anys, període de servei obligatori dels novells en el terreny de l'educació que s'havia de complir a les regions subdesenvolupades d'algunes províncies del país. En acabar-se aquest període el mestre va renunciar a la seva plaça seduït per en Hussein de Kótxare perquè s'establís al llogaret com a comptable, fins que, al cap de dos anys més, va desaparèixer.

El Ministeri d'Educació i Instrucció s'aprofitava dels qui, en acabar la preparatòria, presentaven una sol·licitud per exercir aquesta professió. Els instruïa durant dos anys fent-se càrrec de les despeses del curs, a més de pagar-los una mensualitat, i després aquestes sumes se'ls descomptaven del sou durant els dos anys següents. En altres paraules, a la pràctica es convertien en esclaus del Govern fins que no haguessin saldat el deute. Després del període habitual eren lliures de continuar a la plaça o dedicar-se a una altra cosa. El nom de Ministeri d'Educació i Instrucció va ser d'ús corrent durant molts anys, des de la independència de Síria fins als anys seixanta del calendari cristià; després la paraula «instrucció» va desaparèixer del nom arran de l'obstinació dels qui es pensaven que promovien el desenvolupament durant la unió entre Síria i Egipte, ja que els semblava que la missió del país havia de basar-se només en l'educació i que la paraula «instrucció» implicava una dimensió d'esclavatge i subjugació. Així, la instrucció es va perdre efectivament al llarg dels governs que es van anar succeint i l'educació es va reduir a inocular obediència cega amb uns mètodes d'allò més variats.

En qualsevol cas, el mestre —amb la seva corbata vermella al coll a la tardor i a l'hivern i el seu mocador

vermell amb el bec traient el cap per la butxaca de la camisa a la primavera i a l'estiu— es va entregar a posar ordre en el món d'en Hussein de Kótxare mitjançant línies horitzontals de noms i llocs, i línies verticals de xifres arrengrades com totxanes de tova en un mur. Entre unes línies i les altres s'obrien escletxes blanques per les quals el pare del mul·là Benav podia veure el riu del llogaret d'Akule, el turó del llogaret de Meirika, la tomba d'en Xamdín al llogaret de Mozan i les multituds que congregava l'Abbàs el Beduí a les portes dels llogarets kurds.

El mestre gastava un llenguatge particular, més enllà del propi de la comptabilitat, i en feia ús lliurement confiant en el respecte que li mostraven els homes. Els homes del Nord respectaven els homes llegits, especialment els qui duïen pantalons. La paraula «col·lectiu» era una de les paraules que se'ls feien màgiques a les orelles. «El col·lectiu... El col·lectiu...», realment no entenien gaire què deia el mestre, però era precisament aquest el secret que paressin tanta atenció a allò que deia, que sentissin fascinació per ell i que rivalitzessin entre ells per veure qui li oferia més mantega, més mel, més ous i gallines, que enviaven, tot plegat, mitjançant els seus fills a la casa on l'havia instal·lat en Hussein de Kótxare.

Cada tarda, durant dos anys, la reunió a casa del pare del mul·là es va celebrar en perfecta harmonia i el mestre els parlava de les terres i de redistribuir-les. Els que eren terratinents reien de la lleugeresa d'aquestes paraules, mentre que altres hi paraven tota l'atenció i donaven la raó al mestre, fins que s'encenia una discussió sense que ningú no arribés a perdre les bones maneres. Quan els parlava dels sindicats la conversa adquiria un aire enigmàtic, i l'enigma era més gran quan el mestre pronunciava la paraula «bolxevics», fins al punt que alguns es van imaginar que els dits bolxevics eren éssers que sortien com les carxofes.

Els homes van estar d'acord amb les seves paraules, de la primera a l'última, sobre la igualtat, fins i tot en el tema de la propietat no discrepaven gaire, enduts per una espècie de permissivitat per la qual fins i tot els rics veien just que tothom disposés del que li calia per realitzar-se. El mestre, després d'experimentar durant gairebé dos anys la confiança dels seus contertulians, va començar a dirigir-se a alguns amb la paraula «camarada». Al començament van riure, ja que hi trobaven un dring de la gràcia del mestre. Més endavant, quan la paraula va començar a sonar cada vegada que l'home dels pantalons es dirigia a un d'ells, el riure es va tornar somriure. Després, quan ja es repetia massa, van començar a reflexionar-hi. Un dels assistents a les reunions va acabar per sorprendre'ls a tots quan un dia els va dir que els seus fills li havien explicat una cosa sobre el mot «camarada», que era un apel·latiu específic del col·lectiu que no creia en Déu. A partir de llavors, les tertúlies dels homes i el mestre van prendre un curs diferent. Les preguntes religioses van dominar la conversa i el mestre es va perdre en l'atabalament de les respostes, que no van satisfer gens aquells homes; després va desaparèixer.

El quadern blau onejava davant els ulls de la Brina, s'enlairava i després es desfullava omplint tota la casa fins que la Brina va sentir un fred cruixit de fulls al pit en lloc dels batecs i la seva veu es va alçar: «Que no pensa tornar ningú d'aquella maleïda habitació? Benaav!». Un dels seus fills que mirava furtivament el pati per la finestra va contestar: «El papa torna amb la tia».

Primer va entrar el mul·là i al darrere la seva germana, tots dos taciturns. La Khate es va quedar dreta, mentre que el mul·là es va deixar caure al costat de l'estufa com qui cau desplomat i es va dur les mans a la cara en un capficament tal que infonia respecte. La Brina va repartir mirades interrogants entre el cos corbat del seu

marit i el rostre de la seva cunyada, que va abaixar la vista, també desconcertada.

Des de fora es va sentir la veu d'en Kerzo, que cridava: «On és el meu germà?», alhora que copejava la porta de l'habitació de la Sínam amb una bola de neu grisa. Tota l'estona que el seu pare i la seva tia havien estat a dins, el vailet havia estat escoltant, enfurismant-se cada cop més en sentir les respostes de la babaua sobre el seu marit. El mul·là li preguntava: «On és en Bekàs?», i ella responia: «En Bekàs és un gall». L'home repetia la pregunta reprimint la ira i el cansament en un intent de seguir-li el joc: «En Bekàs és un gall, això ja ho sabem, però, on és el gall?», i ella responia: «En Bekàs ha sortit». El mul·là remugava per sota del bigoti: «Ha sortit on?», i la babaua responia: «Ha... Ha. Ha sortit vestit amb el teu mantell». I en dur-se les mans al cap el mul·là com qui està a punt de matar algú per la terrible angoixa que sent, la seva germana Khate va intervenir: «Sigues assenyada, Sínam, on...?», però el germà la va interrompre amb un crit que va retronar llargament al tub de llauna de l'estufa: «Assenyada? Com?! Que ets boja, Khate, que demanes seny a aquesta boja? Juro per Déu que si no fos per vergonya us hauria ficat el cap en aquest foc». Després va contenir-se i va murmurar, encara enfurismat: «Des d'ahir que Déu juga amb nosaltres com si fóssim ovelles. En Bekàs ha desaparegut. En Bekàs no ha existit. Au, Khate, aixeca't, enginyem-nos-en alguna per acabar amb aquesta farsa». Quan ells van disposar-se a sortir, en Kerzo s'havia allunyat sigil·losament cap al seu racó, vora el mur, on les fredes trampes tancaven les mandíbules a l'aire fred.

La seva rancúnia pueril contra la babaua superava la del seu pare. «Per què no l'ha estrangulat amb el parell de cues de rata que porta per trenes? Per què no li ha estampat la galta a l'estufa perquè fins el seu avi pogués

sentir des de la tomba com li espetarregava la carn? Per què no l'ha tirat nua a la neu amb una corda al coll com si fos una vaca? Parla! Parla!». No va poder controlar-se i va envestir la porta a bolades de neu, cridant: «On és en Bekàs?!».

La mare va sentir la veu del seu fillastre, es va treure del damunt la gruixuda flassada i es va arrossegar fins on era el seu marit amb el rostre amagat rere les mans: «On és en Bekàs?», va murmurar amb el pols accelerat. Com que l'home no responia, el va agafar per les espatlles i el va sacsejar: «On és el teu fill?». Aleshores el mul·là es va posar dret d'un salt com un soldà en un palau desert: «S'ha mort. Ha fugit. S'ha perdut». Repetia cada frase dues vegades, com si intentés donar moltes explicacions mudes. I quan a la Brina li van resultar incomprendibles aquelles paraules amb l'eco que rebotia des del sostre de l'habitació, es va tombar cap a la Khate demanant-li auxili per resoldre el misteri i aleshores la dona, que continuava dreta, va murmurar: «Sembla que ahir a la nit el teu fill va sortir i no ha tornat».

La qüestió era tan complexa que hauria escapat a qualsevol intent d'explicació, fins i tot si de sobte en Bekàs s'hagués plantat a la porta d'aquell matí estúpid. «Sí», va xiuxiuejar el mul·là, per afegir tot seguit: «Un matí estúpid després d'un altre matí estúpid. Semblarem estúpids si intentem prendre la gent per beneita amb la nostra història». Després es va tombar cap a la seva germana: «Ves a casa d'en Mähmad i digue-li que vingui de seguida. Faré que la història quedi entre nosaltres, tinc un petit recurs per sortir-nos-en d'aquesta farsa». Immediatament la Khate es va calçar les sabates de plàstic i va creuar la porta, que va tancar amb pressa fent repicar els muntants de fusta. Després es va sentir el grinyol del portal del mur, i el so dels seus passos apressats en la neu com si caminés en totes direccions.